

ŽIVOTOPIS EDUARDA HERCIGONJE

Akademik Eduard Hercigonja rođen je 20. kolovoza 1929. u Zagrebu. Osnovnu je školu i realnu gimnaziju pohađao u Sisku, a od 1948. do 1953. godine studira slavistiku na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. U svojstvu suplenta počeo je već šk. godine 1951/1952. predavati na sisačkoj gimnaziji.

Mjesto srednjoškolskog profesora napušta 1957, jer je 15. veljače iste godine izabran za asistenta prof. dr. Josipa Hamma pri Katedri za staroslavenski jezik Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Taj je izbor bio u stanovitom smislu posljedak njegova, tijekom čitavoga studija izrazito naglašenoga, zanimanja za paleoslavistiku, slavensku (napose glagoljičku) paleografiju i probleme glagolizma (o čemu, na neki način, svjedoče npr. i višegodišnje demonstrature ne kolegijima prof. dr. Stjepana Ivšića (*Slavenska pisma*) i (*Staroslavenski jezik*) prof. dr. Josipa Hamma. Od godine 1961. – kada prof. dr. Hamm odlazi na Institut za slavistiku Bečkog sveučilišta – prof. dr. Eduard Hercigonja djeluje samostalno kao voditelj Katedre (do izbora za docenta, formalno, pod mentorstvom prof. dr. Ljudevita Jonkea). Doktorsku disertaciju pod naslovom *Glagoljaška neliturgijska književnost 15. stoljeća i Petrisov zbornik* (knj. I/II), posvećenu kodikološkom opisu, prikazu sadržajnog ustroja te raščlambi jezika i stilematike toga najvećeg (700 str.) i najznačajnijeg rukopisa neliturgijske književnosti hrvatskoga srednjovjekovlja (1468), obranio je 1970. god.

Iste je godine izabran za docenta, a 1974. za izvanrednog sveučilišnog profesora. Redovitim sveučilišnim profesorom postao je 1977. Od šk. god. 1980/1981. djeluje i kao voditelj Katedre za slavenske pismene sustave na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Kroz 37 godina djelovanja u svojstvu sveučilišnog nastavnika iznimno je angažiran kao predavač i voditelj seminara u okvirima dodiplomskog i postdiplomskog studija sudjelujući u nastavi kolegija iz paleoslavistike, slavenske paleografije, gramatologije, ćirilometodske problematike i jezično-književne povijesti hrvatskoglagoljičkog srednjovjekovlja. Nekoliko godina predavao je staroslavenski jezik i na Pedagoškom fakultetu u Osijeku, te onom u Rijeci. Osim sviju spomenutih predavačkih obveza bio je – i još uvijek je – zauzet funkcijom mentora čitavom nizu magistranata i doktoranata, medievista-filologa, danas većinom već priznatih znanstvenika na područjima njihovih istraživačkih interesa.

Tijekom svoga radnog vijeka na zagrebačkom Filozofskom fakultetu, prof. dr. Eduard Hercigonja aktivno je nazočan u životu fakultetske zajednice: od 1976. do 1978. god. obnašao je dužnost prodekana Fakulteta za znanstveno-nastavna pitanja i predsjednika Komisije za organizaciju nastave i znanstvenoistraživački rad, a u četverogodišnjem razdoblju, između 1988. i 1992. godine, biran je za zamjenika pročelnika (1988-1990) i pročelnika (1990-1992) Odsjeka za kroatistiku te člana Znanstveno-nastavnog vijeća Humanističke i društvene znanosti Filozofskog fakulteta.

S navršениh 40 godina aktivne službe, 1. siječnja 1993. odlazi u mirovinu, ali na zahtjev Odsjeka za kroatistiku, zbog nastavnih potreba, ostaje u statusu predavača – vanjskog suradnika na Fakultetu još u ljetnom semestru šk. god. 1992/93. i u cijeloj šk. god. 1993/94.

Usporedo s nastavnom djelatnošću i uključenošću u rad tijela fakultetskoga organizacijskog ustroja, prof. Hercigonja je trajno aktivan na brojnim poslovima i dužnostima vezanim uz znanost. Djelovao je i djeluje kao urednik i član uredničkih kolegija znanstvenih časopisa (*Radovi Zavoda za slavensku filologiju, Croatica*) i edicija (bio je član: uredništva *Enciklopedije Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža"* za 2. izdanje, sv. 4, 5, 6; Vijeća urednika edicije *Istra kroz stoljeća*; Savjeta *Hrvatskoga biografskog leksikona*, uredništva edicije *Povijest hrvatske književnosti* (izdavači Liber-Mladost, Zagreb), uredništva *pretiska hrvatskoglagoljičkog, editio princepsa, Misala 1483*; danas je zamjenik glavnog urednika i urednik 2. sveska peterosvezačne edicije HAZU *Hrvatska i Europa. Kultura, znanost, umjetnost*, te član uredničkog odbora zbornika radova sa znanstvenog skupa HAZU *Zvonimir, kralj hrvatski*). Obavljao je i dužnost predsjednika Savjeta Međunarodnog slavističkog centra Republike Hrvatske.

Kao referent – i istodobno najčešće član ili predsjednik organizacijskih odbora – godinama sudjeluje u radu brojnih znanstvenih skupova koji su značajno unaprijedili spoznaje na području filoloških znanosti te nacionalne i kulturne povijesti. Zbog preciznijeg uvida u problematiku kojoj je posvećen istraživački interes prof. Hercigonje, mogu se od važnijih spomenuti npr. skupovi: *Matija Divković – djelo i vrijeme* (organizator i pokrovitelj ANUBiH, Sarajevo, 1981), *Skup povodom 800. obljetnice Varaždina* (HAZU, Zagreb-Varaždin, 1981), *Hrvatska knjiga od glagoljskog Prvotiska do sredine 16. stoljeća* (HAZU, Zagreb, 1983), *Glagoljica u Dalmaciji. U povodu 500. obljetnice hrvatskoglagoljskog prvotiska* (Filozofski fakultet, Zadar, 1983), *Srednjovjekovna i folklorna drama i kazalište* (Dani hvarskog kazališta, Hvar, 1984), *800. obljetnica Povaljske listine i Povaljskog praga 1184-1984*. (HAZU, Zagreb-Bol, 1984), *Tisuću i sto godina od smrti Metodijeve. Ćirilometodsko kulturno-književno nasljeđe u Hrvata* (međunarodni skup, HAZU, Zagreb-Krk-Istra, 1985), *Franjo Glavinić i njegovo doba. U povodu 400. obljetnice piščeva rođenja* (HAZU, Zagreb-Rijeka-Kanfanar, 1986), *Dijalekti i književni jezik* (HAZU, Zagreb, 1987), *Međunarodni znanstveni skup u povodu 700. obljetnice Vinodolskog zakona, 600. obljetnice Krčkog statuta* (HAZU, Zagreb-Senj-Novi Vinodolski-Vrbnik, 1988), *Zvonimir, kralj Hrvatski. U povodu 900. obljetnice kraljeve smrti* (HAZU, Zagreb-Split, 1989), *Simpozij ob stoletnici Frana Miklošiča* (SANU, sveučilišta u Ljubljani i Mariboru, Oesterreichisches Institut für Ost- und Südosteuropa, Ljubljana, 1991), *Staroslavenska akademija i njezino značenje. U povodu 90. obljetnice osnutka* (Staroslavenski zavod, Zagreb-Krk, 1992), *Rađanje prvog hrvatskog kulturnog pejzaža. Znanstveni skup i okrugli stol* (MGC-Muzej Mimara, Zagreb, 1992), *Brevijar hrvatski 1493* (HAZU, Razred za filološke znanosti –

javni sastanak, Zagreb, 1993), *Senjski glagoljaški krug od 1248. do Baromićeva misala 1494.* (međunarodni skup, HAZU, Zagreb, 1994) ...

U svojstvu predavača i voditelja tematskih blokova, prof. Hercigonja bio je, također, često gost seminarâ Zagrebačke slavističke škole u Dubrovniku i Zagrebu. Godine 1989. izabran je za člana Odbora za problematiku Istre što ga je, na osnovi pismenog prijedloga izv. člana HAZU Zvane Črnje, osnovalo Predsjedništvo Akademije, a predsjedao mu je akademik Andre Mohorovičić (djelatnost je ovog Odbora nakon stanovitog vremena ugašena).

1991. predložio je Razredu za filološke znanosti HAZU ustanovljenje tečaja iz osnova slavenske (prvenstveno glagoljičke i hrvatskoćiriliske) paleografije za suradnike nekih Akademijinih zavoda i Arhiva te bibliotekare HAZU i NSB. Taj je prijedlog prihvatilo i Predsjedništvo Akademije, pa je u Zavodu za povijesne znanosti održan takav dvosemestralni tečaj tijekom 1991/92. godine. Podržavajući u novije vrijeme probuđeno živo zanimanje za glagoljicu kao hrvatsko nacionalno pismo, odazvao se pozivu za održavanje ciklusa predavanja o glagoljičkom pismu i književno-kulturnom djelu hrvatskih glagoljaša i za širi krug zainteresiranih. Kada je pak 1993, kao posljedak toga iznenađujuće živog zanimanja za jednu od, neprijeporno, iznimno značajnih sastavnica naše duhovne baštine, u Zagrebu osnovano Društvo prijatelja glagoljice što djeluje vrlo aktivno, okuplja znatan broj poklonika te tradicionalne hrvatske grafije i tiska čak glagoljicom svoj list, prof. Hercigonja je izabran za počasnog člana Društva. U mjesecu veljači 1995. predana mu je povelja Društva "zbog doprinosa proučavanju i promidžbi glagoljaške baštine".

Prof. dr. Eduard Hercigonja izabran je 1977. za člana suradnika, 1986. za izvanrednog, a 1991. za redovitog člana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Dobitnik je i najviših republičkih priznanja za znanstveni i književni rad. Za knjigu *Srednjovjekovna književnost* (u ediciji Povijest hrvatske književnosti) (1975) dodijeljene su mu 1976. Nagrada "Božidar Adžija" i Nagrada grada Zagreba, a za knjigu *Nad iskonom hrvatske knjige* (1983) primio je 1984. Nagradu Vladimira Nazora. Rektorat Sveučilišta "Josip Juraj Strossmayer" u Osijeku izabrao ga je 1993. u počasno zvanje sveučilišnog savjetnika "za njegov veliki znanstveni udio i doprinos području općeslavenske i hrvatske filologije, osobito u proučavanju književnosti i kulture hrvatskog srednjovjekovlja, kao i zbog njegove znanstveno-nastavne pomoći u razvitku Sveučilišta", stoji zapisano u vjerodostojnici uz to imenovanje. Godinu dana poslije u znak priznanja za njegov svekoliki doprinos životu i radu fakultetske zajednice, a posebno Odsjeka za kroatistiku, tijekom skoro četrdesetogodišnjega nastavnog i znanstvenog djelovanja, uručena mu je 4. lipnja 1994. Povelja Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Prvi je dobitnik "Nagrade Stjepana Ivšića" koju su mu 1995. dodijelili Hrvatsko filološko društvo i "Školska knjiga" za izniman prinos hrvatskoj filologiji.